

cipielt maa man derfor fra Pengeinstitutternes Side tage Afstand fra, at dette lader sig gøre. Men det, som har bevæget det ærede Medlem til at stille sit Ændringsforslag, og som mange Gange har været Genstand for Diskussion, er i Virkeligheden ogsaa Konkurrenceforholdet mellem Pengeinstitutterne indbyrdes, og det ærede Medlem synes da at gaa ud fra, at man ved Forslaget, som tilsigter at holde Renten nede paa et bestemt Niveau, vil gavne Sparekasserne i Forhold til Bankerne. Bortset fra, om det nu vilde være rigtigt at gøre det eller ikke, skal jeg dertil kun sige, at det faktiske Forhold har været dette, at Bankerne for saa vidt ikke har haft nogen anden Indlaansrentefod end Sparekasserne, som de store Pengeinstitutter her i Byen saa vidt muligt holder en ganske ensartet Rentefod for Indlaan, og der i den Henseende ingen Forskel er paa de store Banker og de store Sparekasser. Derimod vil der til enhver Tid være en efter min Opfattelse naturlig Forskel paa den Indlaansrente, som beregnes af mindre Pengeinstitutter, og den, der beregnes af de større Pengeinstitutter. Det er ikke muligt for de mindre Institutter at blive forsynet med den Kapital, som de har Brug for, hvis de ikke, som Regelen har været, vil give $\frac{1}{2}$ pCt. højere Indlaansrente end den, der gives af de store Pengeinstitutter. Men det er ogsaa efter min Mening aldeles forsvarligt, at de gør det, og det er af meget stor Betydning for Samfundet, at der er Eksistensmuligheder for de smaa Pengeinstitutter. Mangen Forretningsmand, der har begyndt sin Forretning under nogenlunde smaa Forhold, har prøvet forgæves at henvende sig til en stor Bank, i hvilken man straks erklærer, at man ikke kender ham og heller ikke ytrer noget Ønske om at lære ham at kende; det har man heller ingen Anledning til, thi store Banker har altid tilstrækkeligt af Kunder og navnlig af de Kunder, som skal laane Penge. Det er overordentlig betydningsfuldt, at der til enhver Tid findes mindre Pengeinstitutioner, som ønsker at lære de nye, opdukkende Kunder at kende. Dertil skal der nemlig mere Tid, dertil skal der udfoldes større Arbejde i det enkelte Tilfælde, end de store Banker kan ofre paa den enkelte Kunde. Men dertil udkræves selvfølgelig ogsaa, at de smaa Pengeinstitutioner har Penge at udlaane, og det er en Erfaring, som ogsaa enhver Forretningsmand vil bekræfte, at det er ikke det, det drejer sig om for en lille, begyn-

dende Forretning, om den kan faa Penge til 5 eller $5\frac{1}{2}$ eller 6 pCt. Det, det kommer an paa, er, at den kan finde forstaaende Modtagelse, at der i det hele kan blive stillet Penge til dens Disposition; Prisdifferensen har i den Henseende ikke saa meget at betyde.

Det er ganske urigtigt, naar man har villet motivere Bankkrisens Opstaaen dermed, at de Pengeinstitutter, som ved den Løjlighed særlig kom i Forlegenhed, havde givet højere Indlaansrente end de andre. Den Forlegenhed, disse Pengeinstitutter befandt sig i, bestod selvfølgelig aldeles udelukkende i, at deres Ledere ikke forstod deres Ting, at det var Folk, som let-sindigt og i Haab om uberettiget Vinding kastede sig ud i Forretninger, som ikke under nogen Omstændigheder lod sig forsvare. Men jeg ser ikke, hvad der skulde have forhindret dem i at følge disse Tilbøjeligheder, selv om de havde haft Indlaanspenge til billigere Rente. Indlaansrenten vil til enhver Tid være reguleret af Udlaansrenten. I Nationalbankens Diskontosats vil man til enhver Tid have den rette Regulator for, hvor stor Indlaansrenten skal være eller blive. Og Forholdet er ikke det, at man ganske mekanisk kan indrette sig og sige: Nu vil vi betale Indskyderne saa meget, og deraf følger, at Laantagerne maa betale saa meget. Udlaansrenten hænger sammen med det Begær, der er efter Penge saavel i Indlandet som i Udlandet, og naar vi i den sidste Snes Aar har set en Periode, i hvilken Rentebesatserne har haft en stadig Tendens til Opgang, saa skyldes det selvfølgelig ikke den Omstændighed, at nogle Banker og Sparekasser har villet give højere Indlaansrente end andre, men det skyldes, at vi i den Periode har set en ganske betydelig Foretagsomhed baade i Udlandet og her, som har lagt meget Beslag paa Kapitalen. Dette er ogsaa Forklaringen paa, at det i denne Periode er Bankerne, der har kunnet udvise den største Fremgang. Dette, at Industri, Haandværk, Handel og Skibsfart florerer, kan kun faa den Virkning, at Pengetransaktionerne gaar over til Bankerne, og det er jo ogsaa i Samfundets Interesse. Hvis ikke Bankerne havde formaaet i den Grad, som Tilfældet er, at trække Kapital til sig, vilde den betydelige industrielle Udvikling, vi nu har haft, have været aldeles udelukket. Jeg tror derfor, at man skal se saaledes paa det, at Prisen paa Penge er et Forhold, som man skal lade regulere sig selv, allerede af den Grund, at det vil regulere